

OMBUDSMANNARAPPORT FRÅN SVERIGE 1999–2000

Sveriges Lantmätareförening SLF

Den allmänna ekonomiska utvecklingen i Sverige präglas av låg inflation (0,9 % på årsbasis i maj 2000), förhållandevis god ekonomisk tillväxt (BNP +3,7 % på årsbasis 1999) och fortsatt minskad arbetslöshet 5,2 % i maj 2000. Bostadsbyggandet ökar något från en mycket låg nivå.

Lantmätarnas arbetsmarknad fortsätter att vara god. Arbetslösheten bland lantmätare är i praktiken obefintlig.

SVERIGES LANTMÄTAREFÖRENING (SLF)

Sveriges lantmätareförening är en riksförening för civilingenjörer verksamma inom landsbygds- och tätortsutveckling. Föreningen skall enligt stadgarna verka för sammanhållning och samarbete mellan medlemmarna, vidga och fördjupa lantmätarnas kunskande och stärka yrkets ställning i samhället samt verka för en ändamålsenlig lagstiftning.

Föreningen har antagit en vision att med sikte på år 2005 utveckla föreningen till ett effektivt verktyg för våra verksamheter och medlemmar.

För att förverkliga visionen har följande strategier lagts fast:

- Medlemsbasen för SLF skall även fortsättningsvis grundas på att SLF är en förening med medlemmar med gemensam kvalificerad utbildningsbakgrund inom ett brett yrkesfält. Det pågår en utveckling i Sverige och internationellt där nya utbildningsformer växer fram. SLF medverkar i denna

utveckling och överväger om det finns skäl att ompröva nuvarande utbildningskriterier för medlemskap.

- Syftet och inriktningen för SLF skall ha fokus både på de olika verksamheter medlemmarna arbetar med och på medlemmarna som individer, t ex föreningens roll som kamratförening.
- Inriktningen vad gäller SLF:s organisation skall vara en strävan att vidga och stärka kanslifunktionen samt att utveckla samverkan med systerföreningar

Antalet medlemmar inklusive pensionärer och juniorer är ca 1 700. De är sysselsatta i huvudsak enligt följande:

- Statliga lantmäteriet (minskande) 30 %
- Övrig statlig verksamhet (ökande) 20 %
- Kommuner (oförändrat) 25 %
- Privat (ökande) 25 %

Totalt visar medlemsantalet i föreningen en svagt vikande tendens.

Fackkommittéer

SLF har tre fackkommittéer inom områdena fastighetsrätt, fastighetsekonomi och informationsteknik. Kommittéerna arbetar med att bredda lantmätarnas arbetsmarknad genom att sprida kännedom om lantmäterit utbildningen, stimulera inbrytningar på nya verksamhetsområden samt informera om lediga arbetsuppgifter. Varje kommitté består av 8–10 lantmätare med särskilt intresse och engagemang för att stärka

yrkets ställning i samhället.

Fackkommittéerna har varit verksamma i bl a svara på remissyttranden i lagstiftningsärenden, knyta kontakter med utbildningsanstalterna och medverkat i spridning av information om lantmätaryrket. Kommittén för fastighetsekonomi har också särskilt verkat för samarbete med andra organisationer inom det området, i första hand samfundet för fastighetsekonomi. Kommittéerna för fastighetsrätt och fastighetsekonomi har framställt två olika broschyrer som beskriver de olika inriktningarna. Avsikten är att dessa skall hjälpa till att få rekryterare och yrkesrådgivare medvetna om vad en lantmätare står för.

Utbildningsdagarna

Eftersom föreningen anordnar den nordiska lantmätarekongressen i juni år 2000 planeras inte några andra utbildningsdagar. Istället anordnades ett internationellt symposium under en halv dag i Stockholm. Vid detta symposium medverkade Presidenten i FIG, Bob W. Foster. Vidare belystes den tekniska utvecklingen på internationell nivå, den av FIG antagna Bathurst Declaration om Cadastral Systems and Sustainable Land Management och Women's Access to Land.

Årsmötet innehöll som vanligt val av halva styrelsen och innebar bl a att föreningen fick en ny vice ordförande. Styrelsens sammansättning är därför nu:

- Tommy Österberg, ordförande
- Lars Magnusson, vice ordförande

- Per Johansson, kassaförvaltare
- Barbro Julstad
- Roger Ekman
- Agnetha Gavelius Brandt
- Ann-Christine Svärdby-Bergman.

Övrig verksamhet

Föreningens övriga verksamhet hänför sig till utgivning av Lantmäteritidskriften och Lantmätarnytt. En ny redaktör har anlitats för Lantmäteritidskriften, Carl-Johan Hjalme och styrelsen har beslutat att tidskriften skall övergå till att bli en internettidning. Detta för att dels hålla nere distributionskostnaderna men samtidigt öppna för ett mer aktuellt innehåll. Förutom internettidningen är avsikten att två pappersnummer skall komma ut per år, varav ett blir det nordiska tidskriftsnumret.

Föreningen har en hemsida finns med adresserna www.slf.net eller www.lantmatare.a.se.

Föreningens sportstuga i Åre som sedan länge har ett strategiskt läge mitt i slalombacken har numera blivit ännu mera lättillgänglig genom att den också fått förbindelse med en väg avsedd för motorfordon. Det har påtagligt ökat beläggningen i stugan.

Internationell verksamhet

SLF är medlem i FIG, International Federation of Surveyors och Comité de Liaison des Géomètres Européens CLGE. Det nordiska samarbetet sker främst genom det nordiska ombudsmannarådet. I FIG företräds SLF enligt följande:

Kommission

1. Professional standards and practice – vakant
2. Professional education – **Leif Eidenstedt**.
3. Land information systems – **Bo Lauri**
4. Hydrography – **Göran Nordström**
5. Positioning and measurement – **Jean-Marie Becker**
6. Engineering surveys – **Thomas Lithén**
7. Cadastre and land management – **Tommy Österberg**, suppl **Agneta Ericsson**
8. Spatial planning and development – **Anders Tingvar**
9. Valuation and management of real estate – **Peter Ljung**.

Jean Marie Becker är ordförande i Commission 5 från och med kongressen i Brighton 1998. Han biträds av **Mikael Lilje** som sekreterare.

Den 19:e Nordiska Lantmätkongressen kommer att anordnas i Stockholm den 28–30 juni år 2000.

UTBILDNING

Fn tas 90 elever in vid Kungl Tekniska Högskolan (KTH), 30 vid Högskolan i Gävle och 30 vid Lunds Tekniska Högskola på civilingenjörsprogram i lantmäteri. Antalet nytutexaminerade beräk-

nas bli ca 150 per år. Problemet för utbildningen är det faktum att lantmätarutbildningen liksom andra utbildningar inom samhällsbyggarsektorn har fått allt hårdare konkurrens från IT och andra framgångsområden. Antalet förstaalternativsökande till lantmäteri är stdigt sjunkande. De tekniska högskolorna blir alltmer regionaliserade vilket försvårar möjligheterna att få nya lantmätare att intressera sig för anställning utanför storstadsområdena.

Föreningen är representerad i utbildningsrådet vid KTH. Fackkommittéerna deltar aktivt i diskussioner om utbildningsfrågor vid de olika utbildningsanstalterna.

Från och med höstterminen år 2000 kommer SLF att erbjuda elever vid högskolorna att få kontakt med en mentor.

LAGSTIFTNING

Under året har inte mycket nytt hänt på lagstiftningssidan.

Några smärre ändringar i fastighetsbildningslagen har genomförts. Dessa innebär bl a att en person som vill avstycka en tomt för att bebygga den med ett hus utanför planlagt område först måste vända sig till byggnadsnämnden och erhålla förhandslov. Ett lagförslag föreligger som skall göra det möjligt att genom

en lantmäteriförrättning ändra fastighetstillhörigheten av anläggningar på marken. T ex skall det vara möjligt att i samband med att man bildar ett servitut eller inrättar en gemensamhetsanläggning som innebär att ett befintligt hus tas i anspråk också överföra äganderätten och fastighetstillhörigheten av huset från en fastighet till en eller flera andra.

En ny fastighetsregisterlag träder ikraft den 1 juli 2000 som avser den svenska fastighetsdatabanken som innehåller bl a inskrivnings- och fastighetsregisterdata, vissa taxeringsuppgifter, uppgifter om byggnader mm. Lagen ger en sammanfattande reglering av systemet och innehåller översiktliga bestämmelser om innehåll, ansvarsförhållanden, personligt integritetsskydd och avgiftsbestämmelser.

ORGANISATION

Riksdagen har beslutat om en ny organisation för inskrivningsmyndigheterna. Dessa finns f.n. vid 96 tingsrätter men skall nu inordnas i sex som skall täcka hela landet. Därmed är frågan om en sammanlagning av lantmäterimyndigheterna och inskrivningsmyndigheterna inte längre aktuell.

Den privata sektorn har i huvudsak svarat för nyanställningar

av lantmätare under året även om den statliga och kommunala sektorn också börjat nyanställa lantmätare. Det är främst inom områdena förvaltning, management och informationsteknologi inom bygg- och fastighetsbolag och konsultbolag som nya lantmätare funnit anställning.

UTVECKLING

Fastighetsdata och viss geografisk information är numera tillgängligt över internet. Information kan beställas och betalas över internet. Lantmäteriverket är den första myndighet att införa betalning över internet för tjänster.

De statligt utgivna kartorna har numera övergivit den färgbe-teckning (t ex gula kartan) som använts i ca 15 år. De kallas numera de officiella kartorna. Vidare har införts ett distributionssätt som bygger på att den eftersökta kartan framställs direkt från kartdatabaser när en beställning kommer in (print on demand). Därigenom kan man också frigöra sig från kartbladsindelningen och få en papperskopia eller datafil som omfattar det område man vill och med centrum i den punkt som man själv väljer.

**OMBUDSMANNARAPPORT
FRÅN DANMARK 1999–2000**

Den danske Landinspektørforening DdL

Den økonomiske situation i Danmark har i det sidste års tid været præget af usikkerhed om den relativt høje vækst kunne fortsætte eller om det ventede fald i væksten ville komme. Situationen er nu (april 2000) at euroen fortsat falder i værdi. Danmark er ikke med i euroland, men den danske krone følger euroen ganske nøje. Disse forhold bevirker, at den danske konkurrenceevne fortsat er meget høj. Eksporten går derfor godt og det er baggrunden for at vi fortsætter med at have en relativt høj vækstrate. Bagsiden ved faldet af kursen på euroen og kronen er en svagt stigende rente. Dette skulle give sig kontant udslag i bygge- og boligmarkedet som aktiviteten i landinspektørbranchen er stærkt afhængig af. Samtidig begynder virkningerne af det seneste skatteforlig at slå igennem, således at værdien af skattefradraget for renteudgifter til bolig reduceres yderligere.

Alt i alt skulle aktiviteten i landinspektørbranchen derfor være faldende, men denne tendens ses langt fra overalt i landet. Fra områder i Jylland meldes dog om en lille nedgang i aktivitetsniveauet, hvorimod navnlig Københavnsområdet melder om fortsat høj vækst og stor byggeaktivitet og investeringslyst.

Dette område er fortsat præget af stor optimisme og aktivitet. I Ørestaden og havneområderne sker særlig mange byggerier, men hele hovedstadsregionen melder om fortsat høj aktivitet.

På landbrugsområdet har der i de seneste par år været et lille fald i antallet af struktursager p.g.a. lave svinepriser, men der er fortsat et stort pres på landmændene for at opnå harmoni i driften, således at forholdet imellem dyr og jordareal passer. Da kravet til effektivitet fører til større og større bedrifter, stiger kravet til jordarealet. Dette forhold har navnlig

i Jylland ført til meget høje priser på landbrugsjord (op til 100 000 kr./ha). Der ses således det paradoks, at landbrugsjorden i Jylland kan være dobbelt så høj som i hovedstadsregionen, hvor der næsten ikke er svine- eller kvægbedrifter.

Her præges landbrugsbilledet af fritidslandmænd. Dette giver ikke så højt tryk på jordpriserne, men derimod på byggemuligheden. Byggemuligheden i landzone i hovedstadsregionen er let 1 million værd.

Arbejdsløsheden blandt landinspektører i Danmark er fortsat meget lav (2,4 %) og er næst lavest blandt akademikere. Situationen er nu den, at flere stillinger ikke kan besættes med landinspektører selv om det var ønsket. Dette problem er særligt udtalt på Sjælland, fordi Aalborg Universitet har haft svært ved at rekruttere studerende fra Sjælland, og de jyske studerende har været svære at få til at

flytte til Sjælland, herunder københavnsområdet, som ellers nok burde have en vis tiltrækningskraft.

Kandidatårgangene er desværre i disse år ret små (ca 25 – 30) på grund af svigtende tilgang til studiet. Alle nye kandidater får derfor hurtigt arbejde, og alle stillinger på Sjælland blev ikke umiddelbart besat.

Arbejdsmarkedet for landinspektører er i de seneste år stærkt udvidet på GIS-området og stadig flere landinspektører beskæftiger sig med ledelse og administration. For 2 år siden gjorde Landinspektørforeningen i samarbejde med Aalborg Universitet en indsats for at forøge optaget af landinspektørstuderende på Aalborg Universitet. Initiativet, der tidligere har været beskrevet i ombudsmandsrapporter, bygger på et samarbejde med praksis, som holder "åbent hus" på det lokale kontor. Dette "åbne hus" giver tekst-